Спочатку місіс Паркер показує вам квартиру з кабінетом та приймальнею. Не наважуючись перервати її, ви слухаєте, як вона описує вигоди цієї квартири і високі достоїнства джентльмена, котрий жив у ній цілих вісім років. Нарешті знаходите в собі сили і, заїкаючись, признаєтеся, що ви не лікар і не дантист. Місіс Паркер сприймає це ваше признання так, що ви назавжди перестаєте поважати своїх батьків, які не дали вам професії, відповідної до кабінету і приймальної місіс Паркер.

Потім ви піднімаєтесь по сходах і вже на другому поверсі оглядаєте квартиру вікнами у двір за вісім доларів на тиждень. Пояснення, які дає місіс Паркер на другому поверсі, переконують вас, що ці кімнати варті всіх дванадцяти доларів — стільки й платив за них містер Тузенберрі, поки не виїхав у Флоріду доглядати апельсинову плантацію свого брата поблизу Палм-Біч, де проводить кожну зиму і місіс Мак-Інтайр, яка живе у двох кімнатах з вікнами на вулицю, з окремою ванною. Ви все це слухаєте, а проте зрештою набираєтесь мужності пробелькотіти, що хотіли б подивитися щось іще дешевше.

Якщо ви переживете презирство, з яким сприйняла це бажання місіс Паркер, вас поведуть оглянути велику кімнату містера Скіддера на третьому поверсі. Кімната містера Скіддера не здається внайми. Він просиджує в ній цілі дні, пише п'єси і курить цигарки. Але кожного, хто шукає квартиру, приводять сюди помилуватись ламбрекенами. Після таких відвідин містер Скіддер від страху, що його можуть вигнати, звичайно віддає частину боргу за кімнату.

Тоді — о, тоді! — якщо ви ще тримаєтесь на ногах, стискаючи гарячою рукою в кишені мокрі від поту три долари, і хрипким голосом оповіщаєте про свою гидку і гідну осуду бідність, місіс Паркер перестає супроводжувати вас. Вона голосно гукає: "Кларо!", повертається до вас спиною і йде вниз. Після цього Клара, служниця-негритянка, веде вас по вкритих доріжкою вузеньких, крутих, мов корабельний трап, сходах на четвертий поверх і показує Кімнату на Горищі. Ця кімната площею сім

на вісім футів міститься посеред будинку. По обидва боки її розташовано темні комірки.

У кімнаті е залізне ліжко, умивальник і стілець. Полиця править за стіл і шафу. Чотири голі стіни кімнати сходяться над вами, мов віко труни. Рука у вас тягнеться до горла, ви задихаєтесь, дивитесь угору, як з колодязя,— і з полегкістю зітхаєте: через невеличке віконце в стелі видніє квадратик безмежної блакиті.

— Два долари, сер,— каже Клара напівпрезирливо, напівпривітно.

Якось, шукаючи кімнату, сюди прийшла міс Лісон. Вона тягла на собі друкарську машинку, зроблену з розрахунку на те, що її носитиме набагато огрядніша жінка. Міс Лісон була дуже маленька дівчина, а її очі та волосся, здавалося, ще росли, хоч сама вона вже й перестала рости, і наче хотіли сказати: "Ой дівчино, чому ж ти відстаєш од нас?"

Місіс Паркер показала їй квартиру з кабінетом та приймальнею.

— У цій шафі,— казала вона,— ви можете тримати кістяк, або ліки, чи вугілля...

— Та я ж не лікар і не дантист,— промовила міс Лісон, здригнувшись.

Місіс Паркер окинула її скептичним, повним презирства крижаним поглядом, який вона зберігала для тих, хто не мав щастя стати лікарем чи дантистом, і повела її на другий поверх у квартиру з вікнами на подвір'я.

— Вісім доларів? — спитала міс Лісон.— Ні, нізащо! Я не можу собі цього дозволити. Я тільки бідна дівчина, яка сама собі заробляє на хліб. Покажіть мені що-небудь вище, але щоб ціна була нижча.

Коли постукали у двері містера Скіддера, він схопився і недокурки розлетілися по підлозі.

— Вибачайте, містере Скіддер,— з демонічною посмішкою сказала місіс Паркер, помітивши, як той зблід.— Я не знала, що ви дома. Я запросила цю жінку подивитися на ваші ламбрекени.

— Вони справді дуже симпатичні,— сказала міс Лісон, усміхаючись саме так, як це роблять ангели.

Коли вони пішли, містер Скіддер заходився викреслювати із своєї останньої (невиданої) п'єси високу чорняву героїню і вписувати замість неї маленьку й пустотливу, з важкими блискучими косами і жвавим обличчям.

— Анна Хелд накинеться на цю роль,— промовив сам до себе містер Скіддер, задираючи ноги аж до ламбрекенів і зникаючи в цілій хмарі диму, наче якась повітряна каракатиця.

Незабаром оклик "Кларо!", що пролунав як на сполох, сповістив світ про стан гаманця міс Лісон. Чорний домовик схопив її, підняв по пекельних сходах, кинув у склеп, куди ледь проникало десь зверху тьмяне світло, і пробурмотів грізні кабалістичні слова: "Два долари!"

— Я згодна,— зітхнула міс Лісон, сідаючи на скрипуче залізне ліжко.

Міс Лісон щодня ходила на роботу. Ввечері вона приносила додому списані папери і передруковувала їх на своїй машинці. Часом ввечері у неї не було роботи, і тоді вона звичайно разом з іншими пожильцями сиділа на східцях високого ганку. Природа не призначала міс Лісон для кімнати на горищі. То була весела, повна ніжності та химерних фантазій дівчина. Якось вона дозволила містерові Скіддеру прочитати їй три акти своєї великої (неопублікованої) комедії "Це не Дитина, або Спадкоємець Підземки".

Щоразу, коли міс Лісон могла посидіти якусь годинну на східцях, чоловіків, що мешкали в домі, охоплювала радість. Але міс Лонгнекер, висока блондинка, яка викладала в міській школі і на все, що тільки їй казали, відповідала: "От уже, справді!", сідала на верхньому східці і презирливо сопіла. А міс Дорн, яка працювала в універсальному магазині і щонеділі їздила на Коні-Айленд стріляти в тирі по пливучих качках, сідала на нижньому східці й тож невдоволено сопіла. Міс Лісон сідала на середньому східці, і чоловіки швидко збиралися навколо неї.

Найперше містер Скіддер, який подумав відвести їй головну роль у романтичній (нікому не розказаній) інтимній драмі з реального життя. І ще містер Гувер, сорока п'яти років, гладкий, добре забезпечений і дурний. І ще дуже молодий містер Івенс, який навмисне починав глухо кашляти, щоб вона просила його покинути курити. Чоловіки дійшли думки, що вона "дуже весела і компанійська", але сопіння на верхньому та нижньому східцях було нестерпне.

Дозвольте на якийсь час припинити хід нашої драми, поки Хор підійде до рампи і проллє елегійну сльозу на гладку комплекцію містера Гувера. Труби оповістять про то, яким згубним є ожиріння, якого прокляття заслуговує неповороткість, яке це лихо — гладкість. Спробуйте вникнути, і ви зрозумієте, що Фальстаф міг би мати більше романтики на тонну ваги, ніж хирлявий, мов обтягнутий шкірою кістяк, Ромео. Коханець має право зітхати, але він не повинен пихтіти. Гладкі чоловіки приречені танцювати у почті Момуса[1]. Марно битиметься найвірніше серце над п'ятдесятидвохдюймовою талією. Геть, Гувере! Гувер, сорока п'яти років, добре забезпечений і дурний, міг би полонити саму Єлену Прекрасну; Гуверові, сорока п'яти років, добре забезпеченому, дурному і гладкому, судилося пропасти. Ніколи ти не мав жодного шансу на успіх, Гувере.

Одного літнього вечора, коли пожильці місіс Паркер сиділи на ганку, міс Лісон глянула на небосхил, тихо, весело засміялась і вигукнула:

— О, онде Біллі Джексон! Я його і звідси бачу.

Усі глянули вгору — хто на вікна хмарочосів, хто на небо, шукаючи повітряний корабель, що його веде Джексон.

— Це он ота зірка,— пояснила міс Лісон, показуючи своїм маленьким пальчиком.— Не та велика, що блимає, а ота біля неї, що світить рівним блакитним світлом. Я бачу її щоночі через вікно в стелі. Я назвала ту зірку Біллі Джексон.

— От уже, справді! — сказала міс Лонгнекер.— Я не знала, що ви астроном, міс Лісон.

— Аякже! — відповідала маленька спостерігачка зірок,— я знаю не гірше, ніж будь-хто з них, який фасон рукавів буде наступної осені на Марсі.

— От уже, справді! — сказала міс Лонгнекер.— Зірка, яку ви згадали, це Гамма з сузір'я Кассіопеї. Вона належить до зірок другої величини і проходить через меридіан у...

— О,— сказав дуже молодий містер Івенс,— я гадав, що Біллі Джексон набагато краще ім'я для цієї зірки!

— Авжеж,— потвердив містер Гувер, зневажливо засопівши в сторону міс Лонгнекер.— Я думаю, міс Лісон має таке саме право давати назви зіркам, як усі ці стародавні астрономи.

— От уже, справді! — сказала міс Лонгнекер.

— Цікаво, чи впаде ця зірка? — зауважила міс Дорн.— У неділю на Коні-Айленді я влучила у дев'ять качок і одного кролика з десятьох.

— Звідси, знизу, він не такий гарний,— сказала міс Лісон.— Подивилися б ви на нього з моєї кімнати. А ви чули, що з дна колодязя навіть удень видно зірки? Вночі моя кімната як ствол вугільної шахти, і

тому Біллі Джексон, який дивиться з неї, схожий на велику діамантову шпильку, що нею Ніч сколола своє кімоно.

Потім настав час, коли міс Лісон не приносила вже нерозбірливі папери, щоб передрукувати їх дома. І вранці, виходячи з дому, вона йшла не на роботу, а ходила з контори до контори, і її серце краяли холодні відмови, які переказували їй нахабні молоді посильні. Так тривало довго.

Одного вечора міс Лісон стомлено піднялась на ганок будинку місіс Паркер — це було саме в той час, коли вона звичайно поверталася після обіду в кав'ярні. Але цього разу вона прийшла не пообідавши.

У вестибюлі вона зустріла містера Гувера, який вирішив скористатися з цієї нагоди. Він спитав міс Лісон, чи не погодиться вона вийти за нього заміж. Його гладке черево нависало на перила. Він спробував узяти її за руку, але вона підняла руку і легенько вдарила його по щоці. Крок за кроком вона піднімалася вгору, хапаючись за перила. Пройшла повз кімнату містера Скіддера, де той червоним чорнилом вписував у свою (неприйняту) комедію ремарку для Мертл Делорм (міс Лісон), що мала "пройти піруетом з лівої частини сцени до того місця, де стоїть Граф". Нарешті вона доплентала по вкритих доріжкою крутих сходах до горища і відчинила двері своєї кімнати.

У неї не стало сил, щоб засвітити лампу або роздягнутись. Вона впала на залізне ліжко, і старі пружини навіть не прогнулися під вагою її легенького тіла. В цій кімнаті, яка була схожа на пекло, міс Лісон підняла важкі повіки й усміхнулась.

Бо її вірний, спокійний і яскравий Біллі Джексон сяяв їй крізь вікно у стелі. Вона була відірвана від усього світу. Вона поринула у глибоку пітьму і тільки маленький квадрат блідого світла облямовував зірку, яку вона так химерно, але марно назвала. Мабуть, міс Лонгнекер має

слушність: це Гамма у сузір'ї Кассіопеї, а не Біллі Джексон. Але все-таки не хочеться погоджуватися з тим, що це Гамма.

Лежачи на спині, вона двічі спробувала підняти руку. На третій раз це їй вдалось, вона піднесла два худеньких пальці до уст і з темної ями послала Біллі Джексону поцілунок. Потім її рука безсило впала.

— Прощай, Біллі,—ледве прошепотіла вона.— Ти за мільйони миль звідси, і ти навіть не блимнеш мені. Але ти світив, і я тебе бачила майже весь час, коли навколо не було нічого, крім пітьми, правда ж?.. Мільйони миль... Прощай, Біллі Джексон!

Наступного ранку о десятій годині служниця-негритянка Клара побачила, що двері міс Лісон замкнені, їх зламали. Ні оцет, ні розтирання й палені пера не допомогли, і тоді хтось побіг викликати по телефону "швидку допомогу".

В означений час карета із страшним дзвоном розвер нулась біля ганку, і з неї вискочив енергійний молодий медик у білому халаті, впевнений, готовий діяти, спокійне лице його було напівжиттєрадісне, напівпохмуре.

— В будинок сорок дев'ять викликали карету,— сказав він коротко.— Що трапилось?

— Так, так, докторе,— зітхнула місіс Паркер, ніби вона найбільше непокоїлася, що у її домі трапилося нещастя.— Я не розумію, що з нею могло статися. Ми зробили все, що могли, але вона все ще не приходить до свідомості. Це молода жінка, міс Елсі — так, якась міс Елсі Лісон. Ніколи раніше в моєму домі...

— Яка кімната? — вигукнув лікар таким страшним голосом, якого місіс Паркер ніколи раніше не чула.

— Кімната на горищі. Це...

Мабуть, лікар "швидкої допомоги" добре знав розташування кімнат на горищі. Він побіг угору сходами, стрибаючи через чотири східці. Місіс Паркер поволі, як того вимагала її гідність, рушила слідом.

На першій площадці сходів вона зустріла лікаря, який уже повертався, несучи на руках "астронома". Він зупинився і стиха сказав кілька слів, гострих, як скальпель хірурга. Місіс Паркер повільно зігнулась, мов сукня з цупкої матерії, яка впала з цвяха. Відтоді вона лишилась назавжди зігнутою і душею, і тілом. Траплялось, цікаві пожильці питали, що сказав їй тоді лікар.

— А, хай йому,— відповідала вона.— Коли б мені пощастило вимолити прощення за те, що я слухала його, я була б задоволена.

Лікар із своєю ношею пройшов повз натовп цікавих, яких завжди ваблять усякі видовища, і навіть вони, ошелешені, розступилися, бо вигляд у лікаря був такий, наче він ховає найдорожчу людину.

Вони помітили, що лікар не поклав тіло, яке ніс, на носилки, а тільки сказав шоферові: "Жени щодуху, Уїлсон!"

Оце й усе. Чи вийшло у мене оповідання? На другий день у ранковій газеті я побачив маленьку замітку, і її останні слова, можливо, допоможуть вам (як допомогли мені) зв'язати всі події.

У замітці повідомлялося, що з будинку сорок дев'ять по Східній... вулиці до лікарні Беллвю привезли молоду жінку, надзвичайно виснажену тривалим голодуванням. Замітка кінчалася словами:

"Доктор Уїльям Джексон, лікар "швидкої допомоги", якого викликали до хворої, твердить, що вона видужає".

[1] Момус — у грецькій міфології бог кепкування й огуди.